

Prima instanță: Judecătoria Centru
Judecător: Ecaterina Palanciuc
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Iulia Cimpoi
Ion Secrieru
Eugenia Fistican

Î N C H E I E R E

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Valeriu Doagă

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Solomon Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea răspunsului, obligarea achitării pensiei pentru vechime în muncă din salariul mediu lunar achitat primului adjunct al procurorului general și recalcularea pensiei ținând cont de salariul procurorului începând cu 01 ianuarie 2013,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de Solomon Vasile și Casa Națională de Asigurări Sociale cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 25 august 2015, Solomon Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea răspunsului, obligarea achitării pensiei pentru vechime în muncă din salariul mediu lunar achitat primului adjunct al procurorului general și recalcularea pensiei ținând cont de salariul procurorului, începând cu 01 ianuarie 2013.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în perioada 04 octombrie 1979 – 07 februarie 2012 a activat în organele procuraturii în diferite funcții de procuror. La 12 ianuarie 2002 când a împlinit vârsta de 50 de ani, deținând funcția de Prim-adjunct al Procurorului General i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în

mărime de 80% din salariul mediu lunar conform funcției deținute, pe care a primit-o regulat până la sfârșitul anului 2011. Prin Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, care se efectuează începând cu 01 ianuarie 2013.

Indică reclamantul că, Casa Națională de Asigurări Sociale a transmis dosarul de pensionare în gestiunea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana care din motive neîntemeiate l-a lipsit de dreptul dobândit licit în anul 2002, care la recalcularea pensiei i-a stabilit mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la data de 01 aprilie a fiecărui an și cu achitarea doar a 50% din mărimea stabilită de Parlament.

La 30 iunie 2015, pe motiv că organele de asigurări sociale i-a încălcat dreptul de proprietate (pensie), dobândit anterior licit prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea dreptului său de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție cu 35%, precum și achitarea diferenței din mărimea reală a pensiei pentru anii 2013-2015, cerere care a fost respinsă prin răspunsul nr. 1/1142/15 din 22 iulie 2015, recepționat de reclamant la data de 27 iulie 2015.

Solicită reclamantul, admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1/1142/15 din 22 iulie 2015 cu obligarea de a recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat adjunctului Procurorului general ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție.

Prin hotărârea judecătoreii Centru, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a considerat ca neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1/1142/15 din 22 iulie 2015. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a achita lui Solomon Vasile pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat Primului-adjunct al Procurorului General cu recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului începând cu 05 aprilie 2013 și s-a respins pretenția reclamantului Solomon Vasile privind recalcularea pensiei ținând cont de majorarea salariului procurorului, începând cu 01 ianuarie 2013.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a admis apelul declarat de Solomon Vasile fiind modificată hotărârea judecătoreii Centru, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016 în partea recalculării termenului pensiei pentru vechime în muncă fiind obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula lui Solomon Vasile pensia pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului

începând cu 01 ianuarie 2013. În rest hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016 a fost menținută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, a fost admis recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, au fost respinse apelurile declarate de Vasile Solomon și Casa Națională de Asigurări Sociale cu menținerea hotărârii judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a reținut și a concluzionat că normele de drept cu privire la pensionare, stabilite subiectiv posterior nu au putere retroactivă, fapt relevat în pct. 4 (3) din Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 30 martie 2004 potrivit căreia la determinarea temeiurilor juridice, condițiilor de stabilire și plată a pensiilor, modalităților de calculare a cuantumului pensiei legiuitorul are obligația de a ține cont de faptul că asigurările sociale stabilite anterior nu pot fi anulate fără a fi substituite prin măsuri echivalente. Noile prevederi legale se vor aplica numai pentru viitor și numai față de persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Astfel, Solomon Vasile a dobândit acest drept social odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 2002, iar drepturile diminuate prin normele Legii 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Or, dreptul subiectiv constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform regulii generale legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior. Îl poate suprima sau înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 13 februarie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, decizia contestată este neîntemeiată deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite. Conținutul art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și îndemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Însă, începând cu 01 iulie 2011, pensia

procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie, conform art. 13 din aceeași Lege.

Totodată a indicat că, chiar dacă acțiunea intimatului Solomon Vasile ar fi fost întemeiată, atunci instanța de apel urma să dispună recalcularea pensiei de la data când acesta s-a adresat cu cererea respectivă, fapt prevăzut în art. 33 alin. (5) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 17 februarie 2017, Solomon Vasile a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 a fost contestată de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 13 februarie 2017.

Astfel, instanța de recurs consideră că, recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Însă, nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, deoarece această normă a fost introdusă prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, pe când Solomon Vasile a obținut dreptul la pensie începând cu 25 februarie 2002.

La fel nu poate fi reținut nici argumentul recursului privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, care prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011, au fost recunoscute ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 care conține condiții noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie, deoarece această hotărâre nu este relevantă speței în cauză.

Celelalte argumente invocate de către Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în cererea de apel cât și în procesul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În circumstanțele sus relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu